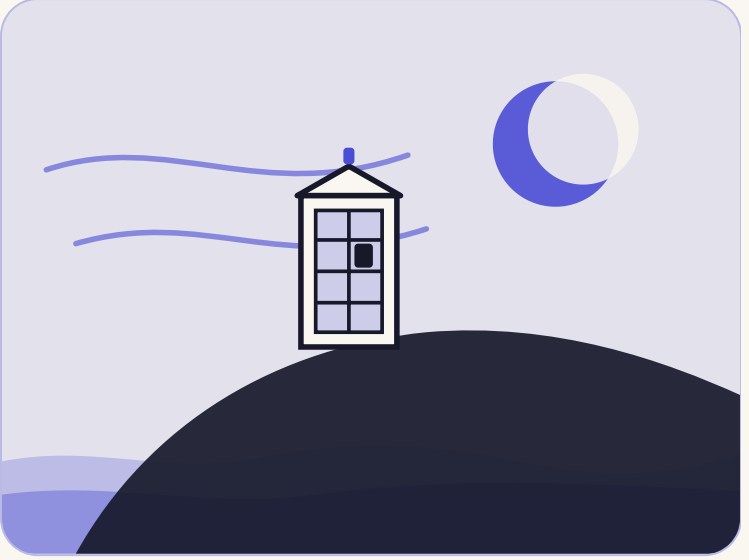

જાપાન

પવન સાથે વાત કરતો ફોન

જાપાનમાં એક માળીએ ટેકરી પર તાર વગરનો એક ફોન મૂક્યો. પછી 30,000થી વધુ લોકો તેનો ઉપયોગ કરવા આવ્યા.

ક્યાં ઓત્સુચી, ઇવાતે

કોણ ઇતારુ સાસાકી, બગીચા ડિઝાઇનર, અને તેમના બગીચામાં આવેલા હજારો લોકો

ક્યારે 2010 થી આજ સુધી

4 મિનિટનું વાંચન

વાર્તા

ઓત્સુચી જાપાનના ઉત્તર-પૂર્વ કિનારે માછીમારોનું એક નાનું શહેર છે, ટોક્યોથી આશરે 500 કિમી દૂર. ખાડીની ઉપર એક ટેકરી પર ઇતારુ સાસાકી નામના એક માણસ મોટા બગીચાની સંભાળ રાખે છે. બગીચા ડિઝાઇન કરવા એ જ તેમનું કામ છે.

2010માં તેમના પિતરાઈ ભાઈનું કન્સરથી અવસાન થયું. સાસાકી જાણે ત્યાં જ અટકી ગયા. તેમને તેમની વાતો યાદ આવતી, અને હજી કેટલીક વાતો કહેવાની બાકી હતી.

એટલે તેમણે થોડું વિચિત્ર કામ કર્યું. તેમણે પોતાના બગીચામાં એક જૂનું સફેદ ફોન બૂથ મૂક્યું. અંદર ફેરવવાના ડાયલવાળો એક કાળો ફોન મૂક્યો. તે કશા સાથે જોડાયેલો ન હતો.

તેમણે કહ્યું કે તેમના શબ્દો સામાન્ય ફોન લાઇનથી જઈ શકતા ન હતા, એટલે તેઓ ઇચ્છતા હતા કે તે “પવન સાથે પહોંચે.”

ઇતારુ સાસાકી, જાપાનના NHKને

તેમણે તેનું નામ રાખ્યું કાઝે નો દેનવા: પવનનો ફોન. થોડા મહિના સુધી બસ સાસાકી હતા, બૂથ હતું, અને દરિયો હતો.

પછી મોજું આવ્યું

11 માર્ચ 2011ના રોજ જાપાનમાં એક બહુ મોટો ભૂકંપ આવ્યો, અને પછી સુનામી. ઓત્સુચી લગભગ ભૂંસાઈ ગયું. શહેરના દર દસમાંથી આશરે એક વ્યક્તિનું મૃત્યુ થયું અથવા તે ગુમ થઈ.

હજારો પરિવારોએ કોઈ ચેતવાણી વિના પોતાના કોઈ સ્વજનને ગુમાવ્યા. ઘણાને ક્યારેય મૃતદેહ મળ્યો નહીં. ઘણા ક્યારેય અલવિદા કહી શક્યા નહીં.

સાસાકી આ લાગણી જાણતા હતા. તેમણે ફોન વાપરવા ઇચ્છતી દરેક વ્યક્તિ માટે પોતાનો બગીચો ખોલી દીધો. તેમણે તેની પાસે એક નોટબુક મૂકી, જેથી લોકો બોલવાની સાથે લખી પણ શકે.

ક્યાંય ન જતા કૉલ

લોકો આવવા લાગ્યા. પહેલાં ઓત્સુચીમાંથી, પછી આખા જાપાનમાંથી. કેટલાક કલાકો સુધી ગાડી ચલાવીને આવ્યા. તેઓ અંદર જતા, બારણું બંધ કરતા, અને મોઢે યાદ હોય તે નંબર ફેરવતા.

તેમાંના એક હતા કાઝુયોશી સાસાકી, એક સ્થાનિક કાઉન્સિલર. તેમનાં પત્ની મિવાકો સુનામીમાં માર્યા ગયાં હતાં. રૉઇટર્સના પત્રકારો ત્યાં ગયા ત્યારે તેમણે પત્નીનો જૂનો મોબાઇલ નંબર જોડ્યો.

તેમણે કોઈ ભાષણ ન આપ્યું. તેમણે રોજબરોજના સમાચાર કહ્યા. આખરે તેઓ કામચલાઉ ઘરમાંથી બહાર આવ્યા હતા. તેમનો સૌથી નાનો દીકરો નવું ઘર બનાવી રહ્યો હતો, જ્યાં તેઓ પૌત્ર-પૌત્રીઓ સાથે રહી શકશે.

ફોન મૂકતાં પહેલાં તેમણે કહ્યું કે આરોગ્ય તપાસમાં તેમનું વજન ઘટેલું આવ્યું છે. પછી તેમણે વચન આપ્યું કે તેઓ પોતાનું ધ્યાન રાખશે.

0

તાર જે ફોનને જોડે છે

10માં 1

ઓત્સુચીના લોકો, જે
2011માં ગુમાવાયા

30k+

લોકો અહીં આવી ચૂક્યા છે

દુનિયાભરમાં પહોંચેલું એક બૂથ

2017 સુધીમાં ઓછામાં ઓછા 25,000 લોકો અહીં આવી ચૂક્યા હતા. પછીની ગણતરીમાં આ આંકડો 30,000થી વધુ જણાવાયો. નોટબુકો એક પછી એક ભરાતી ગઈ.

જાપાનના પ્રસારક NHKએ બૂથની અંદર લોકોનું ફિલ્માંકન કર્યું. 2016માં અમેરિકન રેડિયો શો *This American Life*એ આ વાર્તા કહી. 2020માં તેના પર એક ફીચર ફિલ્મ, *Voices in the Wind*, બની.

આજે બીજા દેશોમાં પણ લોકોએ પોતાના પવનવાળા ફોન બનાવ્યા છે. એક માણસની દુઃખ સહન કરવાની અંગત રીત બધે અજાણ્યા લોકો માટે ભેટ બની ગઈ.

ક્યારે શું થયું

- **2010** સાસાકીના પિતરાઈનું અવસાન. વર્ષના અંતે તેઓ બૂથ મૂકે છે.
- **2011** ઓત્સુચીમાં સુનામી આવે છે. તેઓ બગીચો બધા માટે ખોલી દે છે.
- **2016** *This American Life* આ વાર્તા વિદેશ સુધી પહોંચાડે છે.
- **2017** ઓછામાં ઓછા 25,000 મુલાકાતીઓ. સાસાકી ફોન વિશે પુસ્તક પ્રકાશિત કરે છે.
- **2020** ફિલ્મ *Voices in the Wind* રિલીઝ થાય છે.
- **હવે** 30,000થી વધુ મુલાકાતીઓ, અને બીજા દેશોમાં પણ પવનવાળા ફોન.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

આ વાર્તામાં કોઈને પોતાનું સ્વજન પાછું મળ્યું નથી. કંઈ સુધર્યું નથી. એ જ તેને અનોખી બનાવે છે.

અમારો મત

ફોન ટેકનિકલી કંઈ નથી કરતો. તે કામ કરે છે કારણ કે તે લોકોને ત્રણ વસ્તુ આપે છે: એક અંગત જગ્યા, મોટેથી બોલવાનું એક કારણ, અને જે ક્યારેય કહી ન શક્યા તે કહેવાની છૂટ.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1

તમારી લાગણીઓને એક જગ્યા આપો

સાસાકીએ “તેમાંથી બહાર આવવાની” રાહ ન જોઈ. તેમણે એક નાનકડી વિધિ બનાવી જેનાથી તેઓ વાત કરતા રહી શકે.

આ અજમાવો: તમે ગુમાવેલી કે જેનાથી દૂર થઈ ગયા તેવી વ્યક્તિને એક ટૂંકો પત્ર લખો. તે મોકલવો જરૂરી નથી.

2

જેનાથી મદદ મળી તે વહેંચો

બૂથ એક અંગત સાધન તરીકે શરૂ થયું હતું. તેની સૌથી મોટી અસર ત્યારે થઈ જ્યારે તેમણે અજાણ્યાઓ માટે દરવાજો ખોલ્યો.

આ અજમાવો: મુશ્કેલ સમયમાંથી તમને બહાર કાઢનારી એક વસ્તુનું નામ આપો. આ અઠવાડિયે એક મિત્રને તેના વિશે કહો.

3

સાદગી મોંઘી વસ્તુઓથી જીતી શકે

ન કોઈ ઍપ, ન કોઈ બજેટ, ન કોઈ તાર. એક જૂના બૂથ અને એક નોટબુકે હજારો લોકોની મદદ કરી.

આ અજમાવો: કામ કે ઘરની આગલી સમસ્યા પર પૂછો: આનું સૌથી સાદું, હાથમાં પકડી શકાય તેવું રૂપ શું હશે?

4

નાની વાતો કહી શકો ત્યારે જ કહી દો

ફોન કરનારાઓએ રોજના સમાચાર કહ્યા: નવું ઘર, આરોગ્ય તપાસ. એ જ નાની વાતો તેમને સૌથી વધુ યાદ આવતી.

આ અજમાવો: આજે કોઈને ફક્ત એક સામાન્ય સમાચાર કહેવા ફોન કરો. પાંચ મિનિટ પૂરતી છે.

કેટલાક નુકસાન સુધરી શકતા નથી. પણ કોઈને પણ સાંભળવામાં આવે તેવી જગ્યા આપી શકાય છે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

Reuters, via The Sun (Malaysia)

[Japan's tsunami survivors call lost loves on the phone of the wind](#)

Honolulu Star-Advertiser, 2017

["Wind phone" links living with dead](#)

This American Life, Episode 597 (2016)

[Act One: Really Long Distance](#)

Unseen Japan

[Wind phone in Iwate](#)

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: મુલાકાતીઓની ગણતરી વર્ષ પ્રમાણે જુદી છે: 2017 સુધીમાં ઓછામાં ઓછા 25,000, અને પછીના અહેવાલોમાં 30,000થી વધુ. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારાં પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.